

Sygn. akt IV KO 67/13

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Grzegorzcyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Rafał Malarski

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **R. K.**

w przedmiocie wznowienia postępowania

po rozpoznaniu na posiedzeniu

w dniu 11 grudnia 2013 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania

zakończonych wyrokiem Sądu Apelacyjnego [...]

z dnia 24 czerwca 2004 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w K.

z dnia 17 lutego 2004 r. postanowił:

1. oddalić wniosek,

**2. zasądzić na rzecz adw. M. S. - Kancelaria Adwokacka w W. -
kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt
groszy), obejmującą już podatek od towarów i usług, tytułem
wynagrodzenia jako obrońcy z urzędu za sporządzenie i
wniesienie powyższego wniosku,**

**3. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych
postępowania o wznowienie.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca R. K. został, wyrokiem Sądu Okręgowego w

w K. z dnia 17 lutego 2004 r., uznany winnym 2 przestępstw, a to: z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 k.k., za które orzeczono karę 2 lat pozbawienia wolności oraz czynu z art. 148 § 1 k.k., przy przyjęciu działania w warunkach powrotu do przestępstwa z art. 64 § 2 k.k., z wymierzeniem za to przestępstwo kary 25 lat pozbawienia wolności i orzeczeniem takiej samej kary jako kary łącznej. Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 24 czerwca 2004 r., zmienił powyższe orzeczenie w ten sposób, że złagodził karę za przestępstwo z art. 148 § 1 k.k. do 15 lat pozbawienia wolności i tożsamą karę orzekł jako karę łączną.

W lipcu 2013 r. wpłynął osobisty wniosek skazanego o wznowienie postępowania w tej sprawie z powołaniem się na wadliwe przyjęcie, przy przypisywaniu mu przestępstwa z art. 148 § 1 k.k., działania w warunkach recydywy specjalnej wielokrotnej. Po stosownych pouczeniach wnioskodawcy odnośnie przymusu adwokackiego, wystąpił on o powołanie mu obrońcy z urzędu i zwolnienie od opłaty od wniosku. We wrześniu 2013 r. ustanowiono mu takiego adwokata i zwolniono wnioskodawcę od opłaty. Ustanowiony z urzędu obrońca w październiku 2013 r. złożył wniosek o wznowienie postępowania, przywołując jako podstawę tego środka zaskarżenia art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k. W jego uzasadnieniu podniesiono, że do przyjęcia przez Sądy w tej sprawie zaistnienia multirecydywy specjalnej doszło mimo niespełnienia się warunków przewidzianych w art. 64 § 2 k.k., gdyż wskazane w wyroku Sądu *meriti* orzeczenia skazujące uprzednio oskarżonego, a to: Sądu Okręgowego w K. z 1993 r. w sprawie o sygn. III K .../93 oraz Sądu Rejonowego z 1995 r. w sprawie o sygn. II K .../95, które były podstawą zastosowania § 2 art. 64 k.k., dotyczyły przypisania mu przestępstw kradzieży, a więc nie odnosiły się one do przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu, a to taki czyn był przedmiotem procesu zakończony w 2004 r. Podniesiono w tym uzasadnieniu także, że oskarżony był wprawdzie również przed tym ostatnim wyrokiem skazany w 1996 r. przez Sąd Rejonowy za czyn z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 60 § 1 k.k., ale w sprawie tej odbył jedynie 2 miesiące kary pozbawienia wolności, a to – jak wskazano – nie spełniało wymogu odbycia co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, od którego uzależniona jest recydywa specjalna wielokrotna.

Wywodząc w ten sposób, skarżący wniósł o uchylenie obu wydanych w sprawie wyroków i przekazanie jej do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w K. „celem zmiany kwalifikacji prawnej czynu, za który skazany został R. K. z wyeliminowaniem art. 64 § 2 k.k.”, a także o zasądzenie wynagrodzenia za sporządzenie z urzędu tej skargi. W odpowiedzi na ten wniosek, prokurator Prokuratury Generalnej wystąpił o jego oddalenie podnosząc, że okoliczności wskazane we wniosku o wznowienie były znane Sądom orzekającym, nie stanowią więc nowych faktów i dowodów, jak tego wymaga art. 540 § 1 k.p.k.

Rozpoznając ten wniosek Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek ten jest rzeczywiście niezasadny, a rację ma prokurator, że wskazane w nim okoliczności nie mają charakteru faktów cechujących się nowością, czyli nieznanymi uprzednio Sądom.

Wnioskodawcy należy zwrócić uwagę, że z akt tej sprawy wyraźnie wynika, iż przed zamknięciem przewodu Sąd, wobec zgodnego wniosku stron, na podstawie art. 394 § 1 i 2 k.p.k., uznał za ujawnione bez odczytywania dowody zawnioskowane w akcie oskarżenia do odczytania (k. 829v). Wśród dowodów tych zaś była aktualna karta karalności oskarżonego, stanowiąca dokument na k. 363 akt, pochodząca z 2001 r. Wynikało zaś z niego wyraźnie, że w 1993 r. oskarżony został w sprawie o sygn. III K .../93 uznany m.in. winnym przestępstwa z art. 210 § 1 k.k. w zw. art. 156 § 2 k.k. z 1969 r., zaś w roku 1995, w sprawie o sygn. II K .../95, za czyn z art. 208 w zw. z art. 11 § 1 i art. 60 § 1 k.k. z 1969 r., a nadto w 1996 r., w sprawie o sygn. II K .../96, za przestępstwo z art. 156 § 2 w zw. z art. 60 § 1 k.k. z 1969 r. Wprawdzie w wyroku Sądu Okręgowego, który jest przedmiotem niniejszej sprawy przywołane zostały jako podstawa do istnienia powrotności do przestępstwa jedynie dwa pierwsze z powołanych wyżej orzeczeń, a pominięto trzecie z nich, ale nie może budzić wątpliwości, że Sądowi tak pierwszej, jak i drugiej instancji, wszystkie wyroki skazujące oskarżonego były znane. Tymczasem art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., na który powołano się we wniosku o wznowienie postępowania, już w pierwszym swoim fragmencie wyraźnie stwierdza, że prawomocnie zakończone postępowania wznowia się, ale tylko jeżeli „po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nie znane przedtem sądowni” i to z nich ma wynikać również, że oskarżonego skazano surowiej m.in. przez błędne

przyjęcie okoliczności wpływających na nadzwyczajne obostrzenie kary (art. 540 § 1 pkt 2 lit. b *in fine* k.p.k.). Tym samym przywołane przez skarżącego okoliczności nie spełniają warunku wynikającego z tego przepisu, zatem wniosek ten nie może zostać uwzględniony.

Niezależnie od powyższego wnioskodawcy należy zwrócić uwagę, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest już stanowisko, iż z art. 64 § 2 k.k. nie wynika bynajmniej, aby przestępstwo, za które sprawca został uprzednio skazany w warunkach § 1 tego przepisu, czyli recydywy specjalnej zwykłej, miało być podobne do przestępstwa decydującego o multirecydywie specjalnej, a wynika zeń jedynie, że aby dopuszczalne było przyjęcie działania w warunkach recydywy wielokrotnej, to popełnione obecnie przez sprawcę przestępstwo, po uprzednim skazaniu go z przyjęciem recydywy specjalnej zwykłej, musi być jednym z tych, które zostały enumeratywnie wymienione w art. 64 § 2 k.k. (tak już na gruncie k.k. z 1969 r. w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 1996 r., I KZP 3/96, OSNKW 1996, z. 5-6, poz. 23, zob. też np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 stycznia 2012 r., V KK 388/11, LEX nr 1130540, OSN PiPr 2012, nr 4, poz. 1, czy z dnia 19 kwietnia 2012 r., V KK 41/12, LEX nr 1163968). Stanowisko takie jest też aprobowane w doktrynie (zob. np. J. Majewski [w:] A. Zoll [red.], Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz, t. I, Warszawa 2012, s. 898, W. Wróbel, A. Zoll, Polskie prawo karne. Część ogólna, Kraków 2010, s. 530-531, czy G. Łabuda [w:] J. Giezek [red.], Kodeks karny. Część ogólna, Komentarz, Warszawa 2012, s. 458-460).

W konsekwencji fakt, że w świetle dwóch przywoływanych przez Sądy w tej sprawie wyrokach do przyjęcia powrotności do przestępstwa z art. 64 § 1 k.k. doszło w zakresie czynów przeciwko mieniu, a skazanie w niniejszej sprawie dotyczyło czynu przeciwko życiu i zdrowiu, nie ma tu znaczenia. Zachowany też został *in concreto* wymagany przez § 2 art. 64 k.k. warunek dotyczący okresu odbycia uprzednio kary, jak i okresu popełnienia kolejnego czynu. W zakresie bowiem kary pozbawienia wolności za przestępstwo przy którym przyjęto recydywę z art. 64 § 1 k.k., oskarżony opuścił zakład karny w październiku 1999 r., a przypisanego mu w niniejszej sprawie czynu z art. 148 § 1 k.k., dopuścił się w kwietniu 2001 r., przy czym przy pierwszym skazaniu odbywał on karę pozbawienia

wolności przez nieco ponad rok, zaś przy drugim, tym w którym uznano już istnienie recydywy z art. 64 § 1 k.k., karę 1 roku i 6 miesięcy.

Zwrócić też należy uwagę skarżącemu, że kiedy przywołuje trzeci ze znanych Sądom w tej sprawie - ale nieuwzględniony przy orzekaniu w 2004 r. - wyrok z 1996 r. w sprawie II K .../96, skazujący oskarżonego za przestępstwo z art. 158 § 1 w zw. z art. 60 § 1 d.k.k., to nie jest też prawdą jakoby odbył on tu jedynie karę 2 miesięcy pozbawienia wolności z orzeczonych mu 8 miesięcy takiej kary, jako że wyrokiem tym jednocześnie zaliczono mu na jej poczet ponad 6-miesięczny okres tymczasowego aresztowania. W orzecznictwie jest zaś już utrwalony pogląd, że z chwilą uprawomocnienia się wyroku skazującego, w którym na poczet orzeczonej nim kary pozbawienia wolności zaliczono okres tymczasowego aresztowania, okres ten staje się w świetle prawa okresem odbytej kary pozbawienia wolności, także w rozumieniu przepisów o powrotności do przestępstwa (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2009 r., III KK 296/08, LEX nr 503253 i wskazane tam wcześniejsze orzeczenia Sądu Najwyższego). Akcentuje się w związku z tym, że nie można zasadnie twierdzić, iż warunek uprzedniego skazania, niezbędny dla przypisania powrotu do przestępstwa, nie jest jakoby spełniony, jeżeli sprawca odbył co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności jeszcze w ramach tymczasowego aresztowania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2012 r., IV KK 312/11, LEX nr 1119562).

Z tych wszystkich względów niniejszy wniosek o wznowienie postępowania nie mógł zostać uwzględniony. Oddalając go Sąd Najwyższy, stosownie do art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z § 14 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie (...) z 2002 r. (t. j.: Dz. U. z 2013, poz. 461), zasądził na rzecz obrońcy z urzędu za sporządzenie i wniesienie tego wniosku kwotę odpowiadającą minimalnemu wynagrodzeniu za taką czynność, a jednocześnie, na podstawie art. 624 k.p.k., mając na uwadze fakt zwolnienia skazanego od opłaty od wniosku, zwolnił go także od kosztów sądowych postępowania o wznowienie.

